

ДО

ПРОФ. ИВАН МАЗНЕВ, ДОКТОР

ЗАМ.-РЕКТОР ПО УР

Анализ от проведено анкетно проучване за проследяване на кариерните нагласи на студентите от първи курс от ФС, ФП, ФОЗЗГТ за учебната 2022-2023 година

През зимен семестър на учебната 2022-2023 година „Кариерен център“ към НСА „Васил Левски“ проведе анкетно проучване със студенти от **първи курс, ОКС „бакалавър“** на трите факултета - **ФС, ФП, ФОЗЗГТ**.

Целта на проучването е във връзка с новите изисквания на МОН и препоръките на следакредитационния контрол, относно събиране на доказателствен материал за проследяване на нагласите и кариерната ориентация на студентите преди, по време и след обучението им.

Резултатите от проучването следва да станат достояние и до съответните факултетни съвети, като ресурс за информираност и вземане на решения за евентуални промени в преподаването и подхода към студентите. Резултатите от подобни проучвания предоставят и ценна информация за планирането и реализацията на по-ефективни кандидат-студентски кампании.

Анкетната карта съдържа ключови въпроси за проследяване кариерните нагласи на студентите **в първи курс**. Анкетна карта съдържа **15 въпроса**, групирани в няколко основни направления:

- Обща информация за анкетираните – *пол, възраст, местожителство, координати за връзка, завършено средно училище, специалност;*
- Въпроси за избора при кандидатстване в НСА и очаквания от обучението на студентите;
- Планове на студентите за бъдещата им професионална реализация по завършената специалност в НСА и ролята на „Кариерен център“ за съдействие в тази насока.

Въпросите в анкетата са кратки и ясни, за да не затрудняват анкетираните в попълването ѝ, като отговорите се отбелязват в квадратчета със знак „X“ или „V“. Предоставена е и възможност за изказване на мнения и препоръки в свободна форма.

В проучването взеха участие общо **320 студенти** от различни специалности от първи курс, ОКС „бакалавър“ на трите факултета, от които **206 броя анкетираните мъже (64,38 %) и 114 броя анкетираните жени (35,63 %) /Диаграма 1 Разпределение на анкетираните по пол/**.

Диаграма 1 Разпределение на анкетираните по пол

Анкетираните студенти попадат в *следните възрастови групи*:

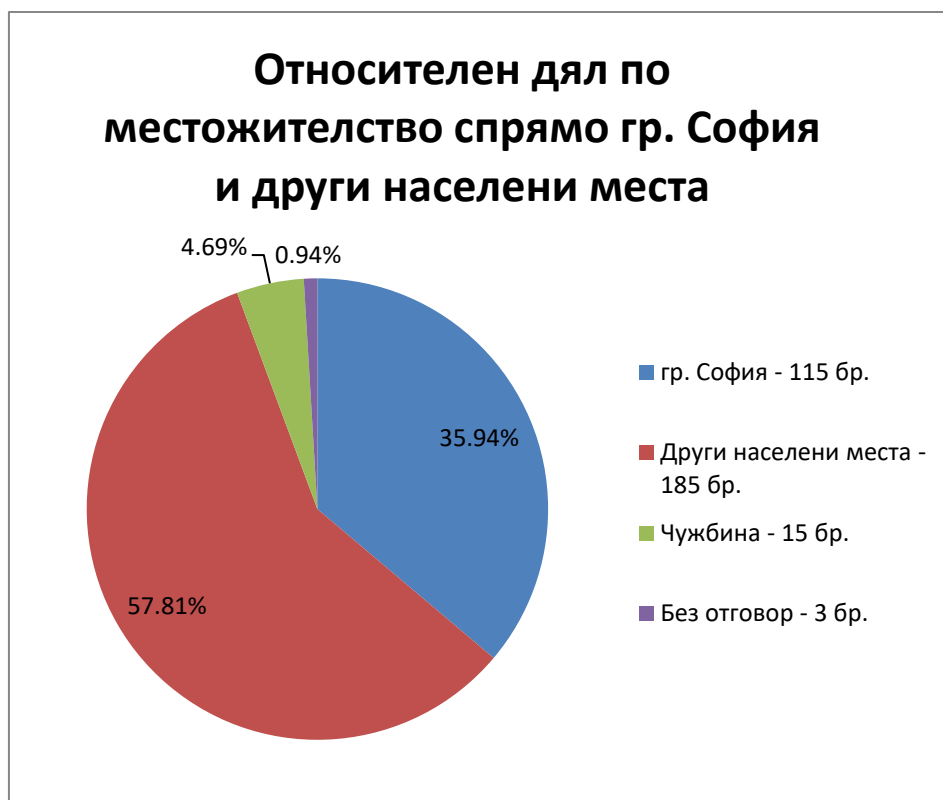
- От 17 до 21 години;
- От 22 до 28 години;
- От 33 до 44 години.

Най-много е дялът на новоприетите студенти от възрастова група от 17 до 21 години - 91,88% (294 бр.), следван от възрастова група от 22 до 28 години – 5,63 % (18 бр.) /Диаграма 2 Относителен дял на анкетираните по възрастови групи/.

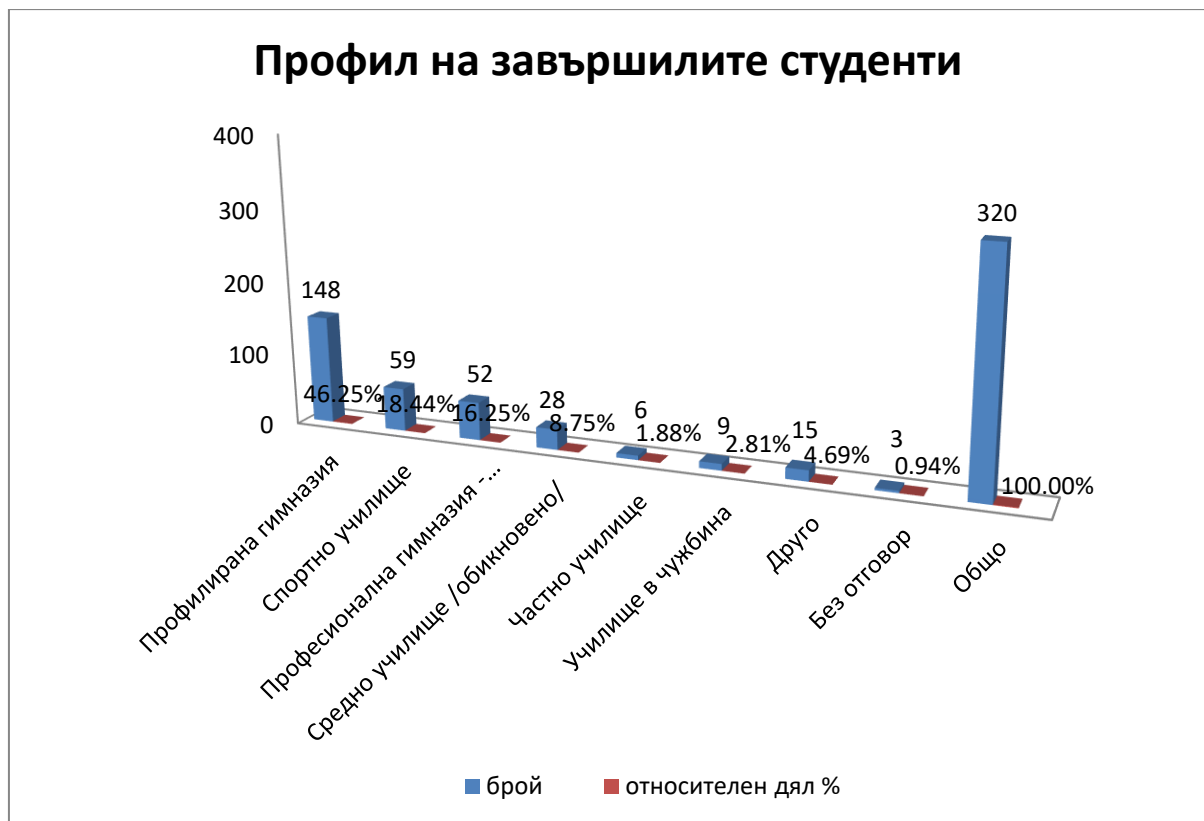
Диаграма 2 Относителен дял на анкетираните по възрастови групи

По своето постоянно местожителство резултатите показват, че **35,94 %** (115 бр.) от анкетираните са от гр. София, като по-голяма част от тях са от други населени места – **57,81%** (185 бр.). **4,69 %** (15 бр.) от анкетираните са чуждестранни студенти - от Гърция, Македония и Украйна. Резултатите са обобщени в *Диаграма 3 Относителен дял по местожителство спрямо гр. София и други населени места.*

Диаграма 3 Относителен дял по местожителство спрямо гр. София и други населени места

Съществен за нашето проучване е въпросът „*Какво средно училище сте завършили?*“, за да се види профильт на новоприетите студенти. Анализът на резултатите показва, че основния контингент от анкетираните студенти са получили средно образование в профилирани училища – **46,25%**. Съществен е дялът на завършилите „*Спортно училище*“ – **18,44%**, следван от професионална гимназия **16,25%**. *Диаграма 4 Профил на завършилите студенти* представя графично много ясно и точно резултатите от отговорите на анкетираните.

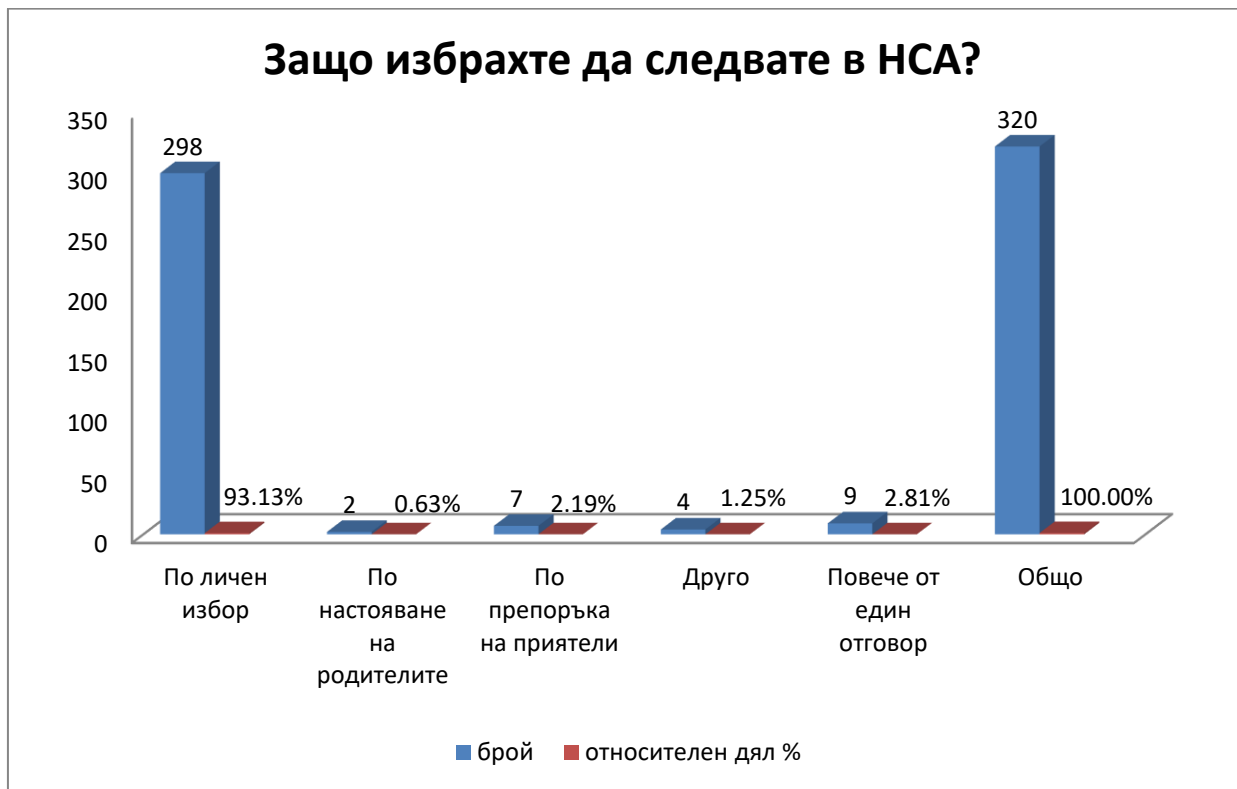

Диаграма 4 Профил на завършилите студенти

От изключителна важност за приема на студенти в НСА са популяризирането и рекламата на Академията. Като основни източници на информация на бъдещите студенти за обучение в НСА в анкетата са посочени отговорите: „От познати“, „От мой учител/треньор“ и „Студенти, обучаващи се в НСА“. По-слабо са отбелязани отговорите: „Сайт на НСА, посещение на място“ и „Презентация на НСА в моето училище“.

В анкетата прави впечатление слабо отбелязаните отговори: „Кандидатстудентски борси в страната“ и „Информационни брошури, справочници, плакати и други рекламни материали“, като средства за информация на бъдещите студенти.

Категоричен и показателен е отговорът на студентите за избора им да се обучават в НСА. 93,13% от студентите са избрали да следват „По личен избор“ /Диаграма 5 „Защо избрахте да следвате в НСА?“.

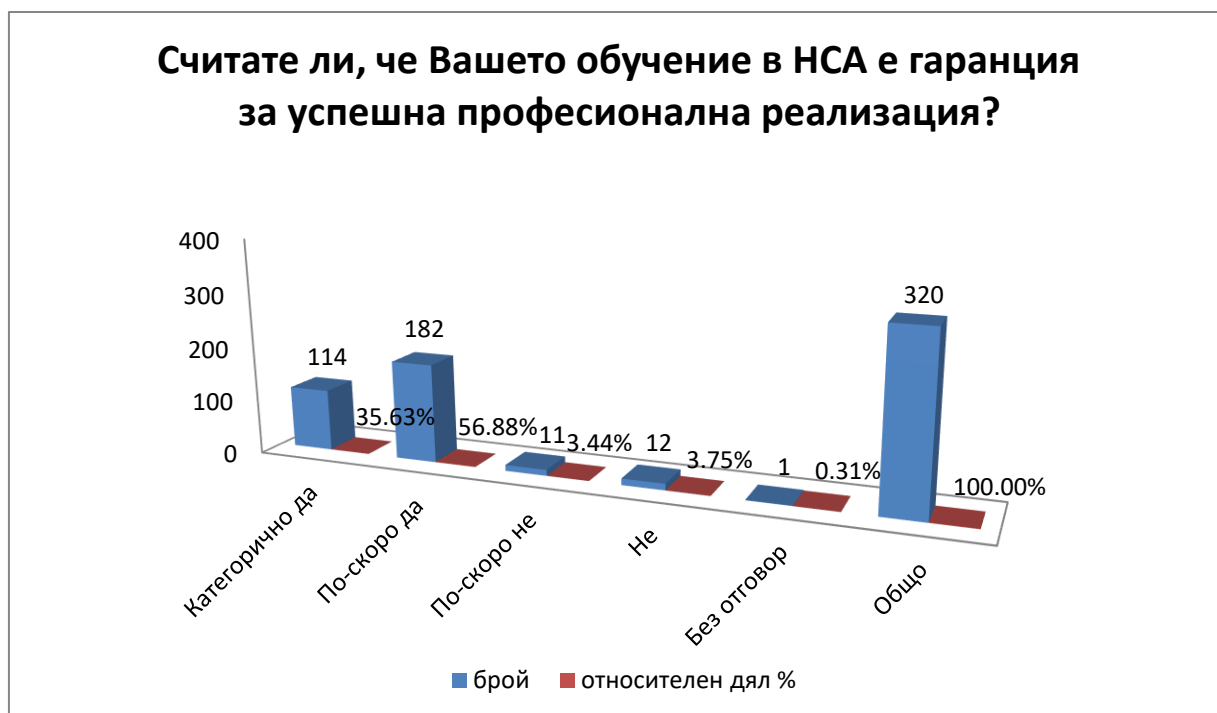
Диаграма 5 „Защо избрахте да следвате в НСА?“

На въпроса „*Какви са очакванията Ви за обучението в НСА?*“ анкетираните студенти са посочили повече от един отговор. *Диаграма 6 „Какви са очакванията Ви за обучението в НСА?“* представя графично много ясно очакванията на същите. За тях от съществено значение е „*Реализация по специалността*“, следван от отговора „*Професионално и компетентно обучение*“. Прави впечатление твърде малкият интерес на студентите към „*Студентска мобилност*“, което може би е следствие от липсата на информираност по европейския проект.

Диаграма 6 „Какви са очакванията Ви за обучението в НСА?“

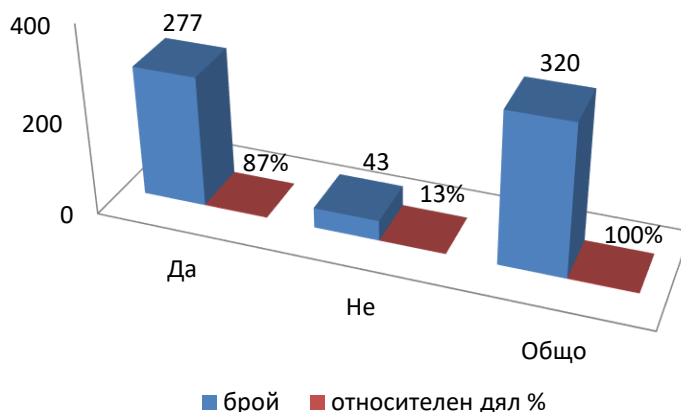
От съществено значение, както за студентите, така и за Академията е въпросът за успешната професионална реализация на студентите. **Диаграма 7 „Считате ли, че Вашето обучение в НСА е гаранция за успешна професионална реализация?“** представя графично обобщените отговори на анкетираните, откъдето се вижда, че **56,88%** /182 бр./ от същите считат обучението си в НСА като гаранция за успешна реализация.

Диаграма 7 „Считате ли, че Вашето обучение в НСА е гаранция за успешна професионална реализация?“

При професионалната си реализация студентите биха потърсили съдействието на „Кариерния център“ към НСА. **87%** от анкетираните студенти /277 бр./ са отговорили положително, а **13%** /43 бр./ не биха ползвали услугите на „Кариерния център“ /**Диаграма 8 „Бихте ли се обърнали към Кариерния център на НСА за съдействие при търсене на работа и реализация?“**./

Бихте ли се обърнали към Карирерния център на НСА за съдействие при търсене на работа и реализация?

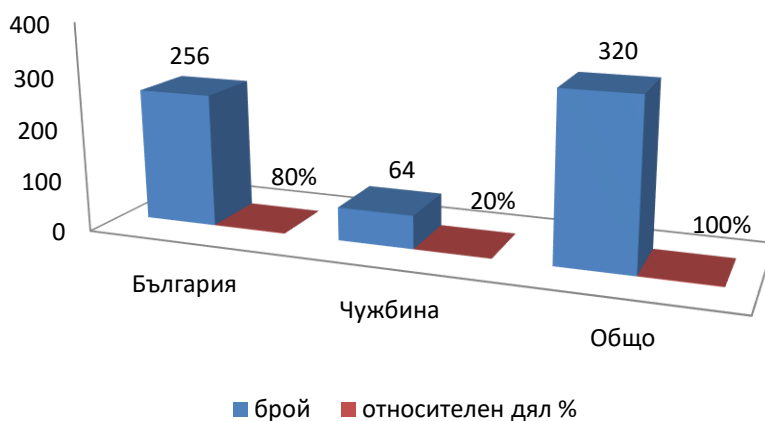

Диаграма 8 „Бихте ли се обърнали към Карирерния център на НСА за съдействие при търсене на работа и реализация?“

Във връзка с професионалната реализация на студентите от значение са основни характеристики, които определят техния избор на работодател. Открояват се **четири отговора** на въпроса „*Кое е най-важно за Вас при бъдещата Ви реализация и избор на работодател?*“: „Възнаграждение“, „Възможност за обучение и развитие“, „Добър екип“ и „Придобиване на професионален опит“. В по-малка степен са застъпени характеристиките: „Добра репутация и престиж“ и „Динамична и разнообразна работа“, а „Социални придобивки“ е най-маловажен за анкетираните при техния избор на работодател.

Интересен е фактът, че повечето анкетирани предпочитат да се реализират в България – **80%** /256 бр./, а **20 %** /64 бр./ са предпочели в Чужбина /Диаграма 9 „Къде бихте искали да се реализирате?“/.

Къде бихте искали да се реализирате?

Диаграма 9 „Къде бихте искали да се реализирате?“

Последният въпрос от анкетата дава съществена информация за бъдещата професионална реализация на студентите. В зависимост от интересите на анкетиранияте, отговорите на същите на въпроса *„В какъв тип организация желаете да се реализирате професионално?“*, са разнообразни. По тази причина ограничих изборът на студентите до три възможни отговора. Прави впечатление, че техният избор се свежда до организациите: *“Собствен спортен клуб/фитнес център“*, *„Спортен клуб/школа“* и *„Фитнес клуб/СПА център“*. Следват отговорите: *„Училище“*, *„Лечебно/здравно заведение“* и *„Спортна федерация/асоциация“*. В по-малка степен анкетиранияте са отбелязали отговорите: *„Спортна медия“*, *„Мениджърска агенция“* и *„Фирма за спортни стоки“*.

Проведената анкета считам за успешна и предлагам същата да бъде провеждана ежегодно. Анкетата дава ценна информация и от нея могат да се извлекат редица изводи и препоръки. Същите ще обобща както следва.

- Анкетиранияте студенти коректно попълниха своите анкети без затруднение, което се дължеше на яснотата на въпросите. Същите бяха запознати с целта на анкетата и се отзоваха с интерес.
- Ползотворен е фактът, че преди започването на анкетата студентите бяха запознати с дейността на „Кариерния център“ към НСА и възможностите, които същия може да предложи на студентите при бъдещата им професионална реализация. След провеждането на анкетата голяма част от студентите се обърнаха за повече информация и съдействие при търсене на работа още в началния етап на следването им. Същите биха потърсили съдействието на „Кариерния център“ при своята професионална реализация.
- **При проявен интерес от няколко студенти от първи курс, същите подадоха документи за регистрация, като търсещи работа студенти в „Кариерен център“ и след консултация и кариерно ориентиране бяха насочени по обявени предложения за работа.**
- От статистическата информация за анкетиранияте правят впечатление високият дял на мъжете спрямо дялът на жените и високият дял на новоприети студенти от други населени места, различни от гр. София.
- Интересен е показателят, че най-голям е дялът на приетите студенти от възрастова група **17-21 години**.
- Голям е процентът на студентите завършили *„Профилирани училища“*.
- Показателен е фактът, че бъдещите възпитаници на НСА са получили основно информация за Академията от: *„От познати“*, *„От мой учител/треньор“*, *„Студенти, обучаващи се в НСА“*, което е най-силната реклама за Академията. Слабата информираност на студентите от кандидатстудентските борси в страната и презентациите по училищата следва да бъдат взети под внимание. От голямо значение за добрата информираност на кандидат-студентите е сайтът на НСА, където секцията *”Кандидатстване”* предлага богата и достъпна информация. Необходимо е обаче освен сайта да се засили дялът на останалите информационни източници, като основно да бъдат преките срещи със зрелостници. Важно е да се изготви по-богат и разнообразен набор от рекламни материали, но това изисква дългосрочна подготовка и по-голям екип.

- Анкетираниите са категорични в отговорите си, че очакват от обучението си в НСА да се реализират по специалността си, като получат и професионално и компетентно обучение.
- Съществено за анкетираниите при избора на работодател е възнаграждението с възможност за обучение и развитие и добрия екип. Същите предпочитат да се реализират в частния сектор, за сметка на държавната администрацията.

Кариерният център към НСА ще продължава да изготвя и реализира подобни анкетни карти за различни нужди на неговите възпитаници, преподавателския състав и ръководството.

гр. София
14.12.2022 г.

ИЗГОТВИЛ:

Елена Забунова /Инспектор УД към КЦ/

СЪГЛАСУВАЛ:

доц. Иван Сандански